

УДК 75:742.1

ЛІНІЙНА ПЕРСПЕКТИВА В КОМПОЗИЦІЙНИХ РІШЕННЯХ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ

Студ. Д.Д. Легка, гр. БДweb1-17

Науковий керівник С.І. Прасол

Київський національний університет технологій і дизайну

Мета і завдання. Мета - визначити основні рішення лінійної перспективи в композиції творів живопису.

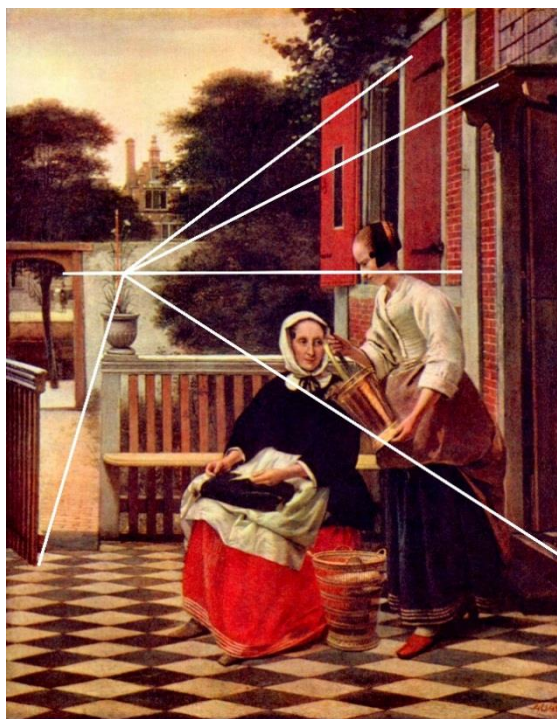
Завдання - проведення порівняльного аналізу живописних робіт надасть змогу відстежити розвиток перспективного мислення у художників того часу та зацікавити для кращого засвоєння матеріалу перспективи, на прикладах робіт відомих художників.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є живописні твори художників вибраної тематики. Предметом дослідження є використання лінійної перспективи як засіб, що сприяє правильній передачі перспективних явищ.

Методи та засоби дослідження. Системний та порівняльний аналіз творів живопису відомих митців.

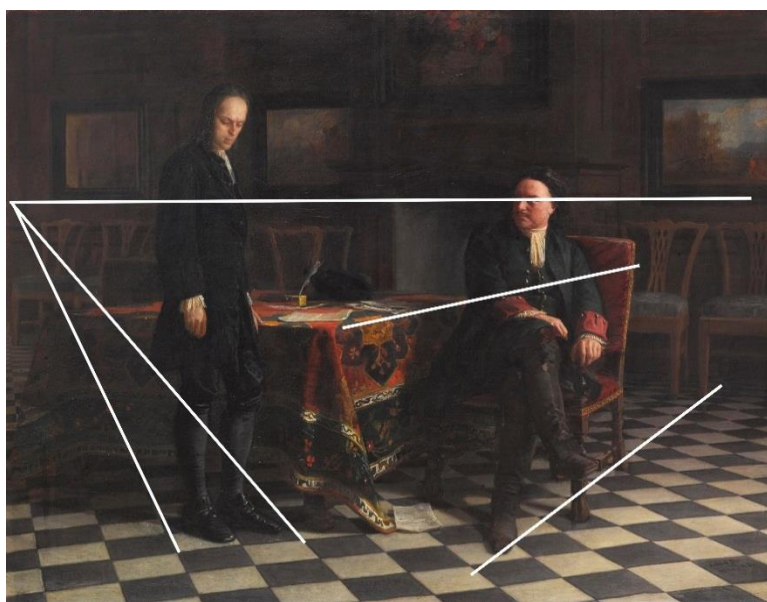
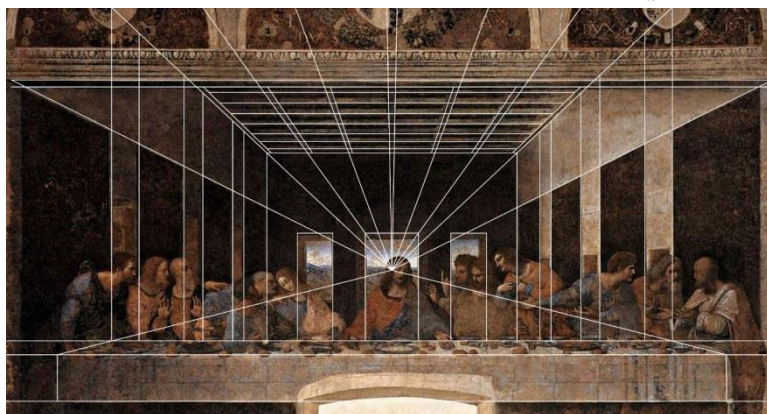
Наукова новизна, практичне значення. Проведення порівняльного аналізу перспективної побудови композиції відомих живописних полотен набуло подальшого розвитку для практичних вправ з оволодіння та засвоєння матеріалу з лінійної перспективи.

Результати дослідження. Художники різних епох широко застосовували в своїх творах закони лінійної перспективи, як засіб достовірної передачі просторових уявлень, як каркас для створення рисунків або живописних полотен з урахуванням тих чи інших потрібних для них ефектів сприйняття зображення [1]. Крім того, лінійна перспектива давала змогу художнику розв'язати суто композиційні задачі, як-от вибір головної точки картини (а, отже, і лінії горизонту). Він обумовлений композиційним міркуванням художників, щоб зосередити увагу глядача на головному – композиційному центрі картини. Цьому також сприяє те, що в головну точку картини (тобто точку збігу для фронтальних перспектив) направлені паралельні прямі фрагментів інтер'єру. Усім правилам лінійної перспективи строго дотримувались митці епохи Відродження, де в той час і народилась перспектива, як наука [2].

Розвиток методів побудови перспективних зображень цікаво прослідкувати, порівнюючи картини художників початку другого тисячоріччя в історичному розвитку на прикладі полотна голландського живописця Пітера де Хоха «Господиня та служниця», де живопис і перспективні побудови поєднані разом у одне, гармонійне ціле. Головна точка картини зміщена ліворуч від середини картини, а лінія горизонту проходить на рівні очей служниці.

На картині легендарного Леонардо Да Вінчі «Тайна вечеря», де центр композиції – голова Христа, головна точка розміщена проти неї, всі перспективні лінії стелі, стін та стола направлені в цю точку.

Головна точка на картині М.М.Ге «Петро I допитує царевича Олексія Петровича у Петергофі» розташована між двома чоловічими фігурами на лінії горизонту, що проходить на рівні очей Петра, що зумовлює відчуття, наче глядач присутній при розмові (ефект присутності).

Правильній побудові підлоги приділяли не менш важливу роль. Так, на багатьох картинах різних художників досить розповсюдженим є зображення підлоги, що розчленована на квадрати.

В повній мірі це можна прослідкувати на вище згаданому монументальному психологічному полотні М.М.Ге. Майже абсолютно вся підлога побудована абсолютно правильно, проте, варто зауважити, що в правій частині підлоги художник навмисно відступив від законів перспективи, з метою корегування проекційних розмірів предметів дальніх планів [3].

Тобто, художники застосовували знання лінійної перспективи, поєднуючи з власним баченням, що і давало змогу глядачу відчувати реальність

зображуваного, концентруючи увагу на головному, до чого і спонукав кожен із митців [4].

Висновки. На прикладі відомих робіт митців періоду Ренесанс добре відстежується тенденція правильної побудови, що виконується за усіма правилами лінійної перспективи. З урахуванням рішень художників, обиралися оптимальні композиційні рішення (точки центру картини та ін.), що мали на меті зосередження уваги глядача, відповідно до яких відтворювалось чітке і правдоподібне зображення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Раушенбах Б.В. Системы перспективы в изобразительном искусстве: Общая теория перспективы. / Б.В. Раушенбах – М.: Наука. - 1986. – 256 с.
2. Макарова Маргарита Рисунок и перспектива : теория и практика : Учебное пособие для студентов художественных специальностей 2-е изд., испр. / М. Макарова – М.: Мир. Академический проект. – 2014. 382 с.
3. Пономарьов А.М. Перспектива: Навчальний посібник / А.М. Пономарьов – К.КНУТД. 2001. 68 с.
4. Струмінська Т.В., Прасол С.І. Пашкевич К.Л. Аналіз художніх творів як засіб вивчення дисципліни «Перспектива та тіні» / Т.В. Струмінська, С.І. Прасол, К.Л. Пашкевич // Вісник КНУТД. - 2016, - №3. - с. 206-212.